PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 5

Dział 5. Polska Piastów: od chrztu do Kazimierza Wielkiego

Początki państwa i chrzest, Bolesław Chrobry, kryzys i odbudowa w XI wieku, społeczeństwo, rozbicie dzielnicowe, zjednoczenie państwa, Kazimierz Wielki. Sześć kart pracy: karta z najważniejszymi wiadomościami i przykładami, trzy karty ćwiczeń (w tym praca ze źródłem), dwa równoległe sprawdziany (grupy A i B) oraz pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Polska Piastów: od chrztu do Kazimierza Wielkiego** Początki państwa i chrzest, Bolesław Chrobry, kryzys i odbudowa w XI wieku, społeczeństwo, rozbicie dzielnicowe, zjednoczenie państwa, Kazimierz Wielki	7 zad. 31 pkt
2	**Polska Piastów – ćwiczenia** Pierwsi Piastowie, rozbicie dzielnicowe, zjednoczenie	4 zad. 15 pkt
3	**Polska Piastów – utrwalenie** Skutki rozbicia, chrzest Polski, reformy Kazimierza Wielkiego, periodyzacja	5 zad. 17 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – testament** Testament i zasada senioratu, mapa	4 zad. 16 pkt
5	**Sprawdzian: Polska Piastów – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: Polska Piastów – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 5 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Polska Piastów: od chrztu do Kazimierza Wielkiego

Początki państwa i chrzest, Bolesław Chrobry, kryzys i odbudowa w XI wieku, społeczeństwo, rozbicie dzielnicowe, zjednoczenie państwa, Kazimierz Wielki

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 31 pkt

Przypomnij sobie

- Państwo **Polan** powstało w X wieku w Wielkopolsce, wokół grodów w **Gnieźnie** i **Poznaniu**. Pierwszym znanym władcą był **Mieszko I** z rodu **Piastów**.
- **966** – chrzest Mieszka I. Książę poślubił czeską księżniczkę **Dobrawę** i przyjął chrześcijaństwo za pośrednictwem Czech. Dzięki temu zyskał sojusznika, odebrał Niemcom pretekst do najazdów pod hasłem nawracania pogan i umocnił swoją władzę. Polska weszła do kręgu kultury łacińskiej: pojawiło się pismo, kościoły, duchowni, a w **968 roku** pierwsze biskupstwo – w Poznaniu.
- **Bolesław Chrobry** poszerzył państwo. W **997 roku** zginął biskup **Wojciech**, który nawracał Prusów; Chrobry wykupił jego ciało i pochował w Gnieźnie. W **1000 roku** na **zjazd gnieźnieński** przybył cesarz **Otton III** – utworzono wtedy arcybiskupstwo w Gnieźnie. W **1025 roku** Bolesław Chrobry koronował się na **pierwszego króla Polski**.
- Państwo pierwszych Piastów opierało się na **grodach**. Księciu służyła zbrojna **drużyna**. Najliczniejsi byli chłopi, którzy płacili daniny i wykonywali posługi (np. budowę grodów, straż). Na dworze księcia żyli możni i duchowni.
- Po Chrobrym królem został **Mieszko II**. Za jego rządów zaczął się **kryzys**: najazdy sąsiadów i walki o władzę. Po jego śmierci wybuchł bunt ludności, a około **1038 roku** czeski książę Brzetysław złupił Gniezno.
- **Kazimierz Odnowiciel** odbudował państwo i uczynił **Kraków** głównym ośrodkiem władzy. Jego syn **Bolesław Śmiały** koronował się w **1076 roku**, ale po konflikcie z biskupem krakowskim Stanisławem musiał uciekać z kraju.
- W **1138 roku** zmarł **Bolesław Krzywousty**, który w testamencie podzielił państwo między synów. Rozpoczęło się **rozbicie dzielnicowe**, które trwało prawie 200 lat. Dzielnice walczyły ze sobą, a sąsiedzi zajmowali ziemie. W **1226 roku** Konrad Mazowiecki sprowadził **Krzyżaków** do walki z Prusami – zakon zbudował własne państwo nad Bałtykiem.
- W XIII wieku książęta sprowadzali osadników i zakładali nowe wsie i miasta (**lokacje**) – kraj się zaludniał i bogacił.
- W **1295 roku** książę **Przemysł II** koronował się w Gnieźnie na króla, ale wkrótce zginął. **Władysław Łokietek** zjednoczył większość ziem polskich i koronował się w **1320 roku** w Krakowie.
- **Kazimierz Wielki** (1333–1370), syn Łokietka, budował zamki i mury miejskie, ujednolicił prawo, przyłączył Ruś Halicką, a w **1364 roku** założył **Akademię Krakowską** – pierwszy uniwersytet w Polsce. Był ostatnim królem z dynastii Piastów.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Pierwsi Piastowie

Mieszko I – chrzest w 966 r.
Jan Matejko, Poczet królów, 1890–1892

Drzwi Gnieźnieńskie – dzieje św. Wojciecha
Drzwi Gnieźnieńskie, XII w.

Otton III i Chrobry – zjazd w 1000 r.
drzeworyt z kroniki Macieja z Miechowa, 1519

Bolesław Chrobry – król od 1025 r.
Jan Matejko, Poczet królów, 1890–1892

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Dlaczego Mieszko I przyjął chrzest?
Chciał zawrzeć sojusz z Czechami (ślub z Dobrawą), nie dać Niemcom pretekstu do najazdów pod hasłem nawracania pogan i wzmocnić swoją władzę – nowa wiara uczyła posłuszeństwa władcy, a duchowni umieli pisać i pomagali rządzić.

Przykład 2. Dlaczego testament Krzywoustego doprowadził do rozbicia?
Bo każdy syn dostał własną dzielnicę. Zasada, że najstarszy z rodu (senior) rządzi **dzielnicą senioralną** z Krakowem i ma władzę nad braćmi (**zasada senioratu**), szybko przestała być przestrzegana i książęta zaczęli walczyć o władzę.

Przykład 3. Co oznacza powiedzenie o Polsce drewnianej i murowanej?
Że Kazimierz Wielki wybudował wiele murowanych zamków i miast – kraj stał się bogatszy i lepiej broniony.

Zadania

1 **Uzupełnij oś czasu.** ___ / 5 pkt

1. 966 – _____
2. 1000 – _____
3. 1138 – _____
4. 1320 – _____
5. 1364 – _____

2 **Połącz władcę z wydarzeniem jego panowania.** ___ / 5 pkt

1. Mieszko I	a) koronacja w 1076 roku i konflikt z biskupem Stanisławem
2. Bolesław Chrobry	b) chrzest w 966 roku
3. Mieszko II	c) odbudowa państwa, Kraków głównym ośrodkiem władzy
4. Kazimierz Odnowiciel	d) zjazd gnieźnieński i koronacja w 1025 roku
5. Bolesław Śmiały	e) początek kryzysu państwa

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

3 **Połącz władcę z jego dokonaniem.** ___ / 4 pkt

1. Bolesław Krzywousty	a) zjednoczył państwo i koronował się w 1320 roku
2. Przemysł II	b) założył Akademię Krakowską
3. Władysław Łokietek	c) podzielił państwo między synów
4. Kazimierz Wielki	d) koronował się w Gnieźnie w 1295 roku

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

4 **Rozdziel skutki z ramki.** ___ / 6 pkt

walki między książętami budowa zamków i murów miejskich utrata ziem na rzecz sąsiadów
ujednolicenie prawa osłabienie obrony kraju powstanie uniwersytetu

skutki rozbicia dzielnicowego	skutki rządów Kazimierza Wielkiego

5 **W którym mieście w 1000 roku utworzono arcybiskupstwo?** ___ / 1 pkt

A. w Gnieźnie **B.** w Płocku **C.** we Wrocławiu **D.** w Krakowie

6 **Oceń prawdziwość zdań.** ___ / 4 pkt

1. Rozbicie dzielnicowe rozpoczęło się w 1138 roku.	P	F
2. Pierwszym koronowanym królem Polski był Mieszko I.	P	F
3. Władysław Łokietek koronował się w Krakowie.	P	F
4. Kazimierz Wielki był ostatnim Piastem na tronie Polski.	P	F

Podgląd • Pierwsza Ławka

KARTA 2/6

Polska Piastów – ćwiczenia

Pierwsi Piastowie, rozbicie dzielnicowe, zjednoczenie

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 15 pkt

Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do ramki „Przypomnij sobie" na karcie 1.

Drzwi Gnieźnieńskie, XII w.

1 Uzupełnij daty. ___ / 5 pkt

1. chrzest Mieszka I: _____
2. zjazd gnieźnieński: _____
3. koronacja Bolesława Chrobrego: _____
4. śmierć Bolesława Krzywoustego i początek rozbicia dzielnicowego: _____
5. koronacja Władysława Łokietka: _____

2 Połącz władcę z wydarzeniem. ___ / 5 pkt

1. Bolesław Krzywousty	a) przyjął chrzest w 966 roku
2. Przemysł II	b) zjednoczył państwo i koronował się w 1320 r.
3. Mieszko I	c) podzielił państwo między synów w testamencie
4. Władysław Łokietek	d) założył Akademię Krakowską
5. Kazimierz Wielki	e) koronował się w Gnieźnie w 1295 roku

1 ___ 2 ___ 3 ___ 4 ___ 5 ___

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Zasada senioratu oznaczała, że najstarszy z rodu rządzi dzielnicą senioralną.	P	F
2. W czasie rozbicia dzielnicowego Polska była silna i zjednoczona.	P	F
3. Kazimierz Wielki był synem Władysława Łokietka.	P	F
4. Akademię Krakowską założył Kazimierz Wielki.	P	F

4 Który władca odbudował państwo po kryzysie za Mieszka II? ___ / 1 pkt

A. Bolesław Krzywousty
B. Bolesław Śmiały
C. Mieszko I
D. Kazimierz Odnowiciel

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian: Polska Piastów – grupa A

KARTA 5/6

30 minut · 20 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Rok założenia Akademii Krakowskiej: _____
2. Władca, który w testamencie podzielił państwo między synów: _____
3. Rok koronacji Władysława Łokietka: _____

2 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 4 pkt

1. drużyna	a) obowiązkowa opłata w płodach rolnych lub pieniądzu na rzecz księcia
2. gród	b) ziemia z Krakowem przeznaczona dla najstarszego z rodu
3. danina	c) zbrojny oddział stale służący księciu
4. dzielnica senioralna	d) umocniona (obronna) osada, siedziba władzy

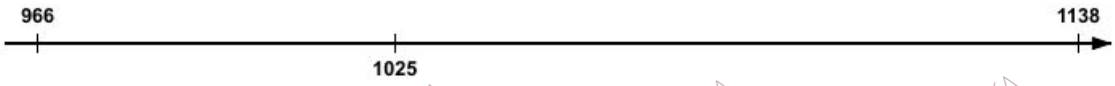
1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Przemysł II koronował się w Gnieźnie w 1295 roku.	P	F
2. Bolesław Śmiały był ostatnim Piastem na tronie polskim.	P	F
3. Kazimierz Wielki był synem Władysława Łokietka.	P	F
4. Zjazd gnieźnieński odbył się przed chrztem Mieszka I.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

Polska pierwszych Piastów

1. początek rozbicia dzielnicowego – _____
2. koronacja Bolesława Chrobrego – _____
3. chrzest Mieszka I – _____

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Polska Piastów: od chrztu do Kazimierza Wielkiego – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 5

Podgląd pokazał 6 z 17 stron. Pełna wersja: 17 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Polska Piastów: od chrztu do Kazimierza Wielkiego – 7 zadań, 31 pkt
- Karta 2: Polska Piastów – ćwiczenia – 4 zadania, 15 pkt
- Karta 3: Polska Piastów – utrwalenie – 5 zadań, 17 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – testament – 4 zadania, 16 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Polska Piastów – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Polska Piastów – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-5-dzial-05-polska-piastow-od-chrztu-do-kazimierza-wielkiego-zestaw